

Czeladź, dnia 3.06.2025 r.

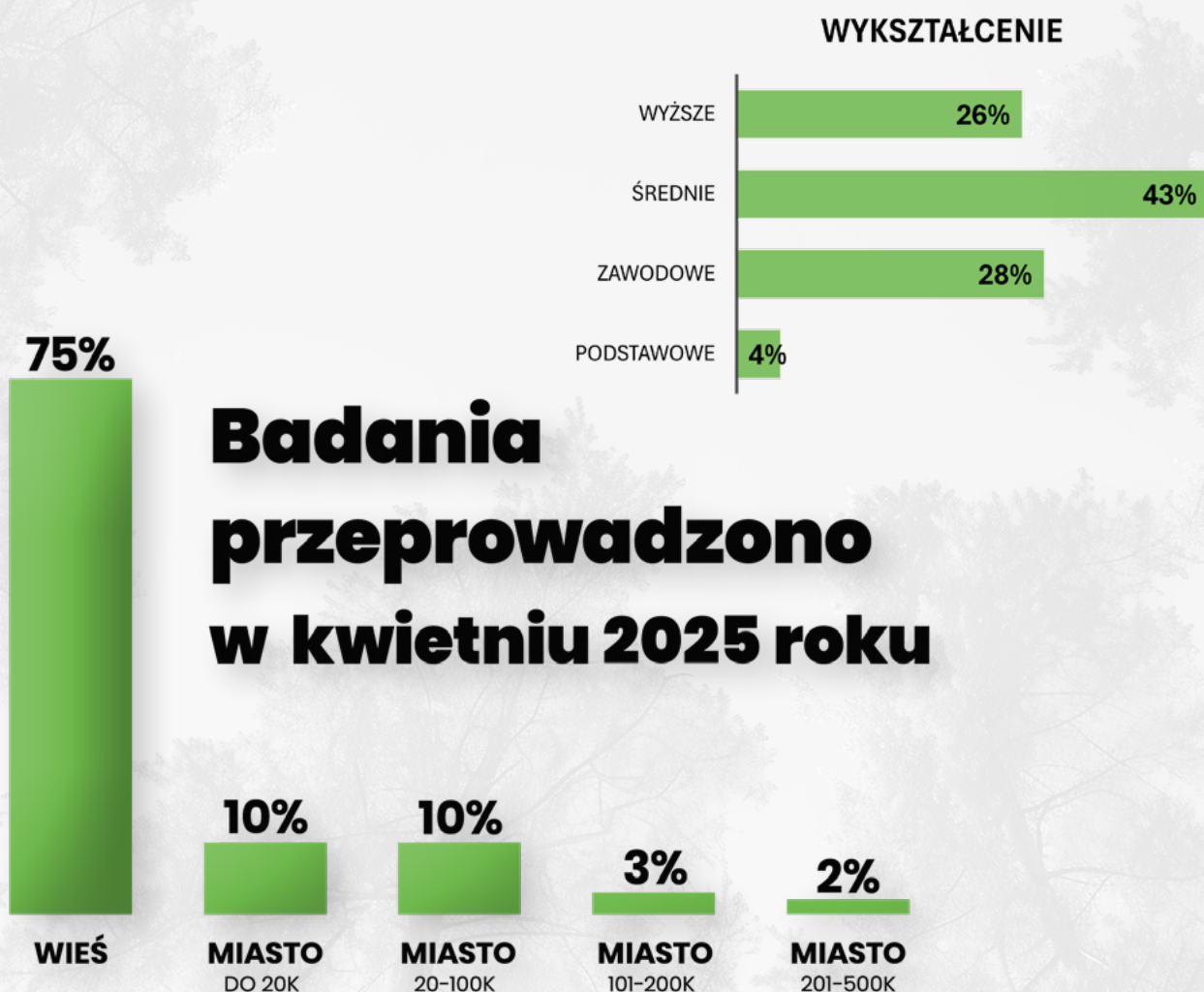
Szanowny Pan
Krzysztof Bolesta

Sekretarz Stanu,
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Szanowny Panie Ministrze

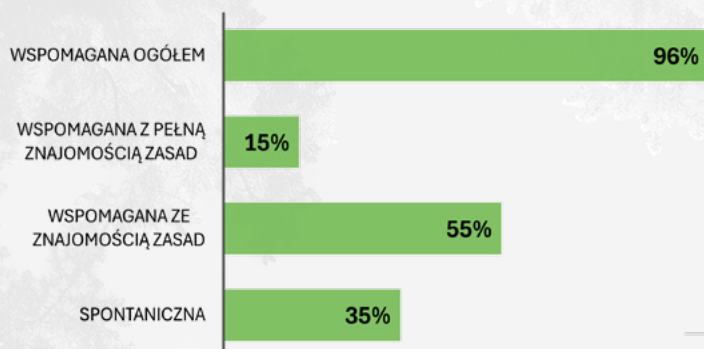
W związku ze wznowieniem naboru wniosków w ramach programu „Czyste Powietrze” od dnia 31 marca 2025 r., Izba Gospodarcza Urządzeń OZE zleciła przygotowanie raportu z badania opinii publicznej, którego wykonawcą była renomowana firma badawcza Opus Consulting.

Badanie zostało zrealizowane w terminie 14–24 kwietnia 2025 r. metodą CATI, na próbie reprezentatywnej dla osób mieszkających w domach jednorodzinnych lub bliźniakach, ogrzewających swoje domy paliwami stałymi (drewno, węgiel, miał, eko-groszek) i rozważających zmianę źródła ogrzewania na kocioł na pellet lub pompę ciepła.

Kluczowe wyniki badania

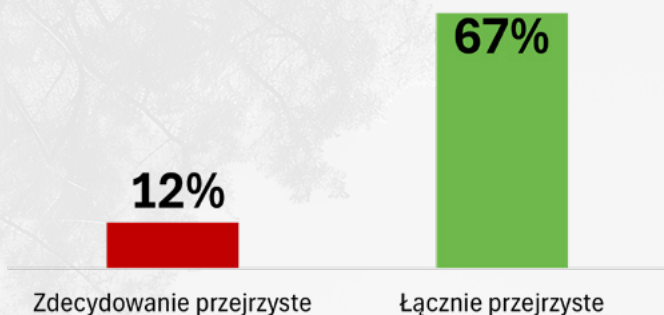
Znajomość programu „Czyste Powietrze”

Zaufanie do programu

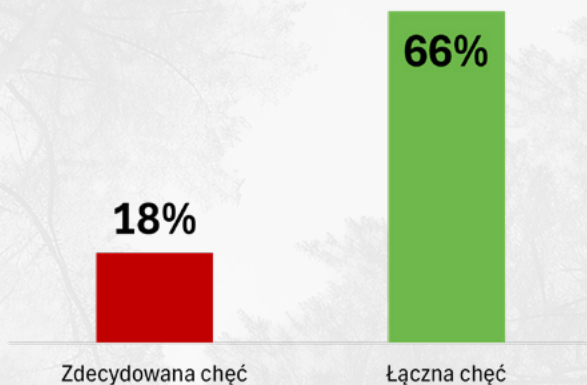
Przejrzystość zasad programu

Wpływ programu na poprawę jakości powietrza

Chęć skorzystania z programu

Osoby biorące udział w ankiecie

ogrzewają w 47% swój dom

kotłem na drewno lub węgiel.

47% rozważa zakup pompy ciepła,

53% zakup kotła na pelet.

Wnioski i rekomendacje

Wyniki przeprowadzonego badania nie pozostawiają żadnych wątpliwości: program „Czyste Powietrze” w obecnej formie całkowicie różni się z rzeczywistością potrzeb i oczekiwań beneficjentów. Mimo że jego istnienie kojarzy niemal każdy (96% w pytaniu wspomaganym), to rzeczywistość znajomość jego zasad – a więc elementarna

zdolność do skorzystania z programu – jest zaskakująco niska. Zaledwie 15% badanych deklaruje pełne zrozumienie, a tylko 7% darzy program wysokim zaufaniem. To porażające liczby, które świadczą o jednym: program nie spełnia swojej roli.

W szczególności

Zaufanie do programu – najważniejszy warunek powodzenia jakiegokolwiek interwencji publicznej – praktycznie nie istnieje. Jeśli tylko co czternasta osoba (7%) uznaje program za godny zaufania, oznacza to kompletną klęskę komunikacyjną i wizerunkową. Ludzie nie wierzą, że mogą bezpiecznie skorzystać z dofinansowania. Boją się, że zostaną oszukani przez wykonawcę, a instytucje publiczne ich nie ochronią.

Przejrzystość zasad – tylko 12% badanych uznało, że zasady są jednoznaczne i jasne. To oznacza, że prawie 9 na 10 potencjalnych wnioskodawców nie rozumie programu lub uznaje go za zbyt skomplikowany. Mówimy tu o programie, który miał być dostępny i przyjazny dla obywatela – tymczasem realnie zniechęca do uczestnictwa.

Efektywność środowiskowa – tylko 8% ankietowanych dostrzega realny wpływ programu na jakość powietrza. Jeśli sam cel programu – reduk-

cja emisji – nie jest widoczny dla beneficjentów, mamy do czynienia z iluzją transformacji, a nie prawdziwą zmianą.

Chęć skorzystania – choć 66% „deklaruje” zainteresowanie, to tylko 18% jest tego zdecydowanie pewnych. Te 18% to de facto realny wskaźnik gotowości do udziału. Reszta to bierna ciekawość – bez przełożenia na działanie. W praktyce oznacza to, że ponad 80% potencjalnych beneficjentów waha się lub odrzuca program.

Dominującym powodem decyzji o udziale są wyłącznie czynniki finansowe – to nie jest świadoma modernizacja, lecz ratunek dla domowych budżetów. Brakuje komponentu edukacyjnego, ekologicznego i długofalowego – a więc fundamentu każdej prawdziwej zmiany klimatycznej.

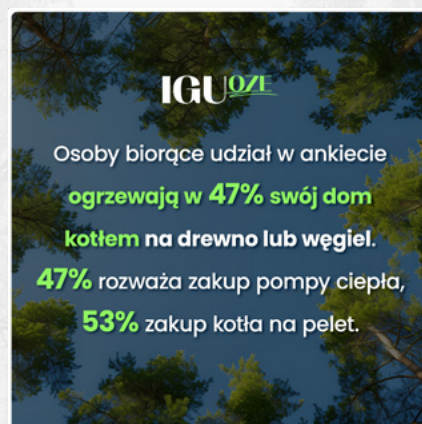
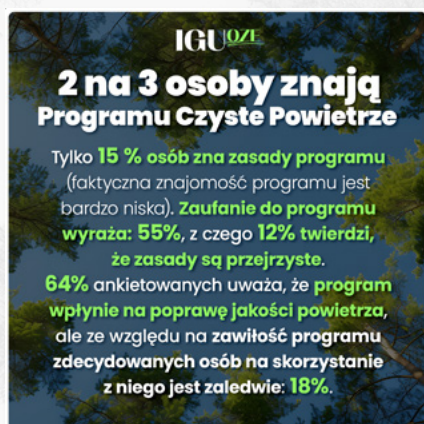
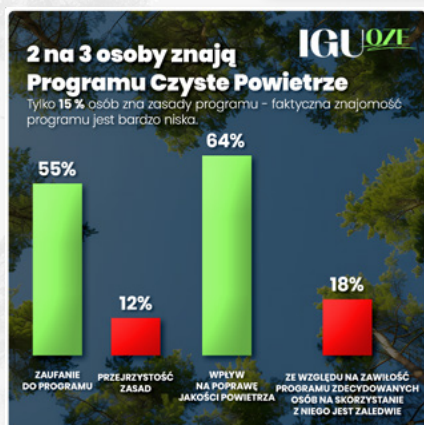
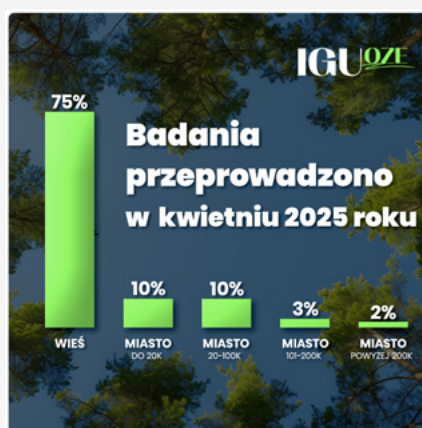
Podsumowanie

Program „Czyste Powietrze” w obecnym kształcie nie buduje zaufania społecznego, nie inspiruje do działania, nie daje poczucia bezpieczeństwa i nie realizuje skutecznie swoich celów.

To program, który istnieje na papierze i w urzędowych statystykach, ale nie w realnym odbiorze społecznym. Wśród grupy celowej – mieszkańców wsi i małych miejscowości, ogrzewających domy paliwami stałymi – dominuje nieufność, dezorien-

tacja i rezerwa. Te osoby nie są ignorantami – po prostu nikt nie zapewnił im wsparcia, wiedzy ani poczucia, że są partnerem, a nie petentem.

Jeśli nie zostaną natychmiast wdrożone gruntowne działania naprawcze, program ten może stać się kolejnym przykładem zmarnowanego potencjału transformacji energetycznej w Polsce.

IGU OZE wzywa do podjęcia konkretnych i pilnych działań:

Zintensyfikowanie kampanii informacyjnych, adresowanych konkretnie do mieszkańców obszarów wiejskich, zrozumiałym, prostym językiem.

Jako Izba Gospodarcza Urządzeń OZE deklarujemy pełną gotowość do współpracy przy opracowaniu skutecznych wytycznych komunikacyjnych oraz realizacji działań promocyjno-edukacyjnych, dedykowanych mieszkańcom wsi i małych miejscowości. Nasze doświadczenie w pracy z tą grupą oraz głęboka znajomość rynku pozwalają nam projektować przekaz, który jest nie tylko zrozumiały, ale też rzeczywiście angażujący i przekonujący. Zdajemy sobie sprawę, że bez właściwej narracji, kampanie informacyjne stają się nieskuteczne – dlatego oferujemy wsparcie merytoryczne i wykonawcze w zakresie komunikacji, która nie trafia w próżnię, lecz odpowiada na realne potrzeby i bariery odbiorców. Jesteśmy gotowi być partnerem Ministerstwa w tym zakresie.

Uproszczenie zasad programu i procedur aplikacyjnych, tak by przeciętny użytkownik był w stanie je zrozumieć bez pomocy pośredników.

Odbudowa zaufania publicznego poprzez systemową eliminację nieuczciwych firm wykonawczych oraz wzmocnienie kontroli rozliczeń

i jakości urządzeń. Odbudowa zaufania nie może opierać się wyłącznie na kontroli – równie ważna jest promocja i wzmocnienie pozycji sprawdzonych, rzetelnych producentów i instalatorów, którzy od lat działają zgodnie z najwyższymi standardami jakościowymi i etycznymi. Zamiast mówić tylko o tym, kogo eliminować, należy także głośno wskazywać tych, którzy tworzą wartość i budują pozytywny wizerunek branży. Proponujemy, aby w ramach działań odbudowujących zaufanie, Ministerstwo aktywnie współpracowało z organizacjami branżowymi reprezentującymi interesy polskich podmiotów gospodarczych - takich jak IGU OZE - przy tworzeniu rekomendacji dla lokalnych, renomowanych podmiotów, które mogą być wiarygodnym filarem programu „Czyste Powietrze” i jego ambasadorami w terenie.

Urealnienie wsparcia finansowego oraz stworzenie mechanizmów, które faktycznie premiąją jakość i efektywność inwestycji, nie tylko cenę.

Bez zmian program Czyste Powietrze będzie nadal funkcjonował jako kosztowny, a społecznie marginalny projekt, który nie zmienia rzeczywistości – tylko pozory.